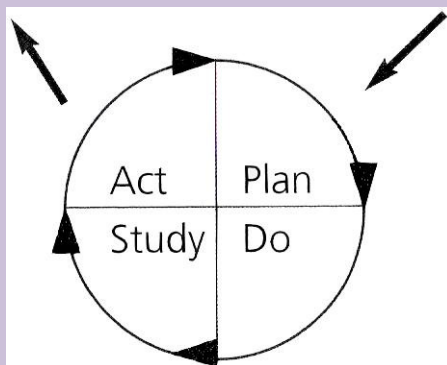

Continue verbeteren met de PDSA-Cyclus

Wanneer je op jullie dagbehandeling verbeteringen gaat doorvoeren, is het van groot belang om deze veranderingen te testen. Anders weet je uiteraard niet of wat je doet zin heeft. Zonde van alle energie en moeite!

Het meten van 'meer eigen regie' is uiteraard veel lastiger te meten dan bijvoorbeeld 'het aantal cliënten op afdeling De Wierde met een decubituswond'. Daarom is het goed om, naast het meten met de nulmeting, concrete (heb je 'm weer.. SMART) verbeterdoelen te formuleren die wél uitvoerbaar en concreet zijn en die je wél kunt meten. Een verbetermodel om te kijken over de verbetering ook het gewenste effect heeft, is de PDSA-cyclus. Met de PDSA-cyclus test je (snel) de veranderingen in korte, snel opeenvolgende verbeter rondes. Dit geeft ruimte om het idee op maat te maken voor je eigen werksituatie.

Samenvattend: De PDSA-cyclus (ook wel 'Deming cirkel') is een model voor de verbetering van kwaliteit. De cyclus bestaat uit de vier herhalende stappen Plan, Do, Study en Act.

- PDSA = niet praten, maar doen !
- Met PDSA's test je verbeterideeën uit in de eigen praktijk
- In een verbetertraject heeft iedereen altijd één PDSA in uitvoering.
- Wat goed werkt, wordt geborgd en verspreid: het wordt vastgelegd in de werkprocessen en verspreid naar alle medewerkers van de dagbehandeling(en).
- Wat niet goed werkt, gaat in de prullenbak. Test opnieuw met een nieuwe PDSA, net zolang tot het resultaat wel goed is.

Praktisch voorbeeld van een PDSA-cyclus: Een profschaatser wil nóg sneller kunnen schaatsen. Hij denkt na wat anders kan en overlegt dit met zijn coach (Plan = plannen) verandert zijn techniek (Do = doen) en kijkt naar zijn tijden (Study = evalueren). Hij ziet dat zijn tijden steeds beter worden dus hij gaat door met deze nieuwe techniek (Act = uitvoeren).

Drie kernvragen

Een verbetertraject start met drie kernvragen:

1) Wat wil je bereiken?

Met deze vraag formuleer je het doel volgens de vijf SMART-criteria.

2) Hoe weet je dat een verandering een verbetering is?

Aan het begin van een verbetertraject voer je een nulmeting uit om vast te stellen wat het huidige niveau van functioneren en presteren is. Vervolgens stel je een meetstrategie op om te bepalen of de verandering ook daadwerkelijk een verbetering is.

3) Welke veranderingen kun je invoeren die tot een verbetering leiden?

Met deze vraag zoek je naar effectieve ideeën en interventies waarmee je het doel kunt bereiken. Deze ideeën vertaal je in concrete veranderacties.

Na de formulering van SMART-geformuleerde doelen (zie het hoofdstuk SMART doelen formuleren) en de vaststelling van een meetstrategie test je de verbeterideeën in de praktijk in korte, snelle rondes volgens de PDSA-cyclus. Je maakt een plan (plan), voert het uit (do), bestudeert de resultaten (study) en trekt conclusies voor de volgende stap (act).

Checklist PDSA-cyclus

De volgende handige checklist kun je gebruiken om de PDSA-cyclus uit te voeren.

Plan (*plannen van de uit te voeren verandering: wie doet wat en wanneer*)

- Bepaal welke verbeteractie je gaat uitproberen
- Stel vast of de actie bijdraagt aan het doel
- Noteer hoe je dit gaat uitvoeren (wie, wanneer, waar, welke cliënten, waarmee)
- Bepaal wat en hoe je gaat meten
- Bepaal aandachtspunten bij de uitvoering

Do (*op kleine schaal uittesten van de verandering en blijven meten*)

- Voer het plan uit
- Leg de uitgevoerde acties vast
- Verzamel gegevens

Study (*evalueren of de verandering ook écht een verbetering is*)

- Bepaal wat de resultaten zijn
- Stel vast wat goed ging
- Stel vast wat niet goed ging
- Ga na wat je daarvan kunt leren

Act (*uitbreiden of bijstellen van de verandering*)

- Bepaal of deze actie heeft geleid tot verbetering
- Stel vast of je de verandering wilt handhaven en opnemen in het dagelijks handelen van alle medewerkers
- Ga na of het nodig is om langer door te gaan om voldoende metingen te hebben
- Ga na of je aanpassingen kunt doen als het effect van de verandering iets tegenvalt
- Bepaal of er nadelen zijn aan de nieuwe werkwijze en zo ja, hoe je deze teniet kunt doen.

Vaak (zeker in begin van verbetertraject) zal de conclusie zijn dat het plan verder moet worden getest. Je moet het bijvoorbeeld uitbreiden naar andere medewerkers, andere cliënten of andere tijdstippen.

Een PDSA is niet moeilijk en zelfs leuk om uit te voeren. Houd de test wel écht klein en kortdurend, anders wordt het al snel een te omvangrijk plan dat je steeds voor je uitschuift omdat er nooit tijd is om ermee te beginnen.

PDSA-resultaten vastleggen én bespreken

Om te leren van de verbeteracties is het cruciaal dat het (verbeter)team de bovenstaande checklist nauwkeurig langsloopt en beschrijft. Je kunt daarbij het voorbeeldformulier

gebruiken dat je hierna vindt. Wanneer je de ingevulde formulieren verzamelt vormen ze samen een verbeterlogboek.

Naast het vastleggen van de PDSA's is het bespreken ervan minstens zo belangrijk. In een PDSA-overleg je je ervaringen delen en deze met elkaar bespreken. Zo leer je van en met elkaar.

PDSA-Formulier

De PDSA bestaat uit vier stappen:

- 1) **Plan** staat voor het *plannen* van de uit te voeren verandering (wie doet wat en wanneer)
- 2) **Do** staat voor het op kleine schaal *uittesten* van de verandering en blijven meten
- 3) **Study** staat voor het *evalueren* of de verandering ook werkelijk een verbetering is
- 4) **Act** staat voor het *uitbreiden*, dan wel *bijstellen* van de verandering.

De eerste fase, Plan, heb je beschreven in het Actieplan (zie 'Actieplan opstellen') Voor de overige fasen kun je dit formulier gebruiken:

DO (uitvoeren)
Beschrijf hoe de uitvoering in de praktijk verloopt.
STUDY (bestuderen van de resultaten)
Beschrijf de resultaten van de uitvoering in de praktijk en in hoeverre deze overeenkomen met jouw voorspellingen
ACT (trek conclusies voor de volgende stap)
Beschrijf welke veranderingen je in de uitvoering van het idee wilt aanbrengen op grond van wat je hebt geleerd.